

Răspândit inegal în teritoriu, potențialul turistic al satului Văleni se diferențiază de cel al localităților învecinate, iar gradul de atractivitate turistică este ridicat. Astfel, pe fondul unor amenajări tehnice și turistice, resursele naturale și antropice sunt valorificate prin tipurile de turism practicate: turism cultural, agroturism, ecoturism, turism științific, turism de afaceri și evenimente, de agrement etc.

Bibliografie

1. Căndeia, Melinda, *Patrimoniul turistic al României* (Note de curs), București, 2012.
2. Sochircă Vitalie, Bejan Iurie, *Resurse turistice*, Chișinău, 2011.
3. <http://www.youtube.com/watch?v=daw7VJJpNqs> (accesat la 07.03.2016)
4. Hotărârea Guvernului nr. 209 din 23.04.1991 "Cu privire la crearea rezervației de stat "Prutul de Jos" <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=300137> (accesat pe 11.03.2016)

EDUCAȚIA PĂRINȚILOR - O CALE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A SITUAȚIEI ÎN FAMILIE

SAMOILENCO Valentina, lector

Summary

This article aims the need of parental education. Deep and fast changes in society have significant effects in the educational environment and also in the family. Parenting as society suffers changes, which determines both content and the sphere of influence. State and role of a parent have physical, social, cultural and economics competence (tasks). In the last years, this evolved rapidly under the influence of technological development and diversification of family, always adding new skills. Parents need a number (set) of sources as: knowledge, motivation, tangible or intangible resources, learning and communication opportunities with other parents and

professionals, practical skills and constructed relationship with the child, that you can give only training of parenting.

Modificările profunde și rapide din societate au efecte semnificative atât în mediul educațional, cât și în cel familial. Parentalitatea suferă modificări odată cu societatea, care îi determină atât conținutul, cât și sfera de influență. Statutul și rolul de părinte au atribuții de natură fizică, psihică, socială, culturală și economică. În ultimii ani, acestea au evoluat rapid sub influența dezvoltării tehnologice și a diversificării modelelor familiale și educaționale, adăugând mereu noi competențe.

Familia este o valoare care trebuie protejată pentru menținerea stabilității și coeziunii sociale, pentru promovarea unui mediu sănătos, atât de dezvoltare, cât și de educație a copilului [3, p. 366]. Este indiscutabil faptul că, creșterea și educarea copiilor revine în mare parte părinților. Educația, definită în termeni foarte generali, este un proces al cărui scop esențial este de a ușura o anumită modificare de comportament.

Părinții sunt primii profesori ai copilului, ei pun bazele educației lui în mediul familial. Una din funcțiile familiei este cea educativă. Realizarea acestei funcții ține de esența familiei și determină modul de existență a ei. Dezvoltarea armonioasă a personalității copilului depinde de climatul familial. Dacă copilul beneficiază de dragoste, de securitate, de experiențe noi, de apreciere și de stimă, de responsabilitate și autonomie, atunci acest copil va fi un viitor bun părinte – consideră Mia Kellmer Pringle [3, p. 15]. Împreună cu părinții, școala își are rolul ei bine definit, intervenind în dezvoltarea primară a copilului. În acest context, educarea părinților după principii științifice psihopedagogice devine o necesitate [2, p. 3].

Problema educației parentale este una destul de veche, ea a preocupat cercetători din diferite domenii, în diferite timpuri.

Examinăm câteva date istorice referitoare la importanța educației părinților.

Prima carte cu sfaturi pentru părinți a apărut aproximativ pe la mijlocul sec. al XIV-lea. Această lucrare făcea referință la dezvoltarea limbajului copiilor. La începutul sec. al XVII-lea este tipărit primul manual de educație parentală. În lucrare se acordă o mare atenție comportamentelor adecvate în societate (bunele maniere), compilanța la reguli și asumarea de responsabilități [4, p. 15]. La sfârșitul aceluiași secol, Johann Heinrich Pestalozzi, prin lucrările sale, aduce o nouă viziune asupra copilului. În renumita sa lucrare „*Cum își crește Ghertruda copiii*”, Pestalozzi vorbește despre rolul fundamental al părinților pentru „hrana corpului și minții copiilor” [4, p. 39]. Ideile lui cu privire la bunătatea intrinsecă a copilului, capacitatea sa de a învăța din experiențele directe și abilitatea de autoreglare emoțională și comportamentală sunt actuale și în zilele noastre [4, p. 35].

În anul 1820 în Europa se publică primele reviste și broșuri recomandate părinților, se înființează primele reuniuni ale părinților și se organizează primele grupuri de instruire a mamelor, în special, a celor tinere.

În anii 20 ai sec. al XX-lea, în SUA educația parentală și programele destinate copiilor mici nu mai prezentau o noutate pentru nimeni. Practicile de îngrijire a copiilor puneau accent pe disciplinarea strictă a acestora, pe dezvoltarea unei bune sănătăți mintale, pe îmbunătățirea relațiilor dintre copii și ceilalți membri ai familiei, pe dezvoltarea anumitor trăsături de personalitate sau pe sfaturi practice destinate părinților pentru dezvoltarea situațiilor dificile de zi cu zi [6, p. 18]. Metodele de educație utilizate au inclus conferințe, participarea directă a părinților în activitățile școlare, observația dirijată etc. Cei mai interesați au fost părinții ai căror copii nu ieșiseră încă din perioada preșcolară. Marea majoritate a profesioniștilor din domeniu consideră că anii preșcolari sunt cei mai

potrivii pentru implicarea părinților în programe de educație parentală [6, p. 25].

La începutul secolului al XXI-lea în multe state au fost adoptate Programe de Educație parentală pozitivă (SUA, Olanda, Suedia, România). Obiectivele Programelor de Educație parentală și suport familial sunt evaluate din perspectiva impactului asupra părinților și copiilor în egală măsură [6, p. 4]

Câteva din aceste obiective vizează:

- sprijinirea părinților în a conștientiza importanța uriașă pe care o au în dezvoltarea copiilor lor;
- sprijinirea părinților în consolidarea cunoștințelor cu privire la creșterea și dezvoltarea copiilor;
- sprijinirea părinților în a implementa practici eficiente de creștere a copiilor.
- reducerea stresului asociat cu exercitarea rolurilor parentale;
- reducerea dificultăților comportamentale ale copiilor [6, p. 25].

Educația parentală pozitivă presupune practici parentale care pot fi învățate și exersate de către părinți, de monitorizare a copilului, creștere a autonomiei, controlul comportamentelor, construirea unor așteptări realiste față de copil etc. În timp, aceste practici sunt asociate cu rezultate pozitive asupra dezvoltării, performanțelor școlare, stării de sănătate sau integrării sociale a copiilor. Unele din cele mai acceptabile sunt Programa „*Triplu P*” (Program parental de educație pozitivă) și „*Programa de educație parentală dezvoltată în paradigma modificării comportamentale și a învățării sociale*”.

Educația parentală pozitivă este acea formă de educație care pune accent, în primul rând, pe nevoile copilului. Ei ajung să se comporte într-un anumit fel din diverse motive, de aceasta este important să vedem ce stă în spatele unui anumit comportament. „*Mulți părinți, în momentul în care-și educă copiii, se gândesc la confortul lor, cum ar vrea ei să fie copilul și în mică măsură se*

gândesc că vor un copil sănătos, care să fie fericit, să poată face alegeri, să fie pe cont propriu, să-i fie lui bine" – explică psihologul Diana Stănculeanu [7]. „În momentul în care decid să educ copilul pentru el, nu pentru mine, aleg acele instrumente care să-i facă bine copilului și să răspundă nevoilor copilului, nu nevoilor mele. Asta ar însemna să fiu alături de el, să suport, să fiu calm, tolerant, să-i fiu alături mai ales când este în dificultate sau a greșit, pentru că atunci are cea mai mare nevoie de mine și exact atunci trebuie să-i fiu alături. Asta nu înseamnă că-l răsfăț, că-l alint, ci înseamnă că-l ajut să învețe acele lucruri care data viitoare îl vor ține mai departe de acea greșală, de acea dificultate, adaugă specialistă" [7].

Acest program nu-și propune să substituie clasicile ședințe cu părinții, dar pe lângă acestea este bine să se lucreze și altfel cu părinții, pentru dezvoltarea colaborării școală – familie. Modelele de comportament care au cea mai mare influență în viața unui copil sunt, fără îndoială, părinții săi. Dacă aceștia își laudă copilul și dau dovadă de bunătate, respect, onestitate, prietenie, ospitalitate și generozitate în familie, copiii vor fi încurajați să adopte aceeași atitudine.

Pentru a învăța cum să facă față diverselor situații în viață, cei mici copiază comportamentul adulților, părinții fiind primele exemple în acest sens. Aceștia ar trebui să le spună tot timpul copiilor cât de mult îi iubesc și să le ofere sprijinul constant de care au nevoie pentru a deveni încrezători și fericiți. În același timp este important pentru un copil să nu fie sufocat de afecțiune și să beneficieze de spațiul și independență necesare pentru a se maturiza. Trebuie să-i învățăm pe copii cum să trăiască în lumea de astăzi, ce cunoștințe le sunt necesare, în cine să aibă încredere, ce prieteni să-și aleagă, ce comportament să adopte în societate, cum să abordeze educația, religia și cum să-și crească proprii copii [7].

O lecție de bază pentru un părinte este să nu-i ofere niciodată unui copil care scâncește ceea ce își dorește; în caz contrar cel mic va învăța că scânceala este comportamentul necesar pentru a obține ce vrea. Este normal să-i spui unui copil ce să facă, dar și motivul pentru care îi ceri acest lucru. De multe ori cel mic dorește doar puțină atenție din partea părinților. După câteva minute în care v-ați jucat împreună, copilul va accepta bucuros să fie ascultător [2, p. 54].

Creșterea unui copil implică un aport considerabil de energie, efort și consecvență, condiții în care disciplina perfectă tot timpul rămâne doar un deziderat. Fiecare părinte ajunge la un moment dat să facă sau să spună lucruri pe care mai târziu le regretă. În acest caz cel mai bine este să-i ceri scuze copilului, să admiti că ai greșit și să-l asiguri de dragostea și sprijinul tău. Astfel îi vei oferi o importantă lecție de viață.

Un alt lucru esențial este stabilirea limitelor – cei mici trebuie să înțeleagă ce este așteptat de la ei. Disciplina îi învață care sunt comportamentele acceptate în societate și limitele impuse îi ajută să facă față lumii din afara cadrului familial.

Luând în considerație cele analizate, concluzionăm că părinții au nevoie de o serie de resurse în categoria cărora intră *cunoștințe* (legate de modalitățile de satisfacere a nevoilor copiilor, dezvoltarea potențialului copilului etc.), *motivație* (pentru a investi timp, energie, resurse), *resurse* materiale și nemateriale, *oportunități* de învățare și comunicare cu alți părinți și specialiști și, nu în ultimul rând, *deprinderi practice* de relaționare constructivă cu copilul, ce le pot da doar trainingurile cu părinții.

Bibliografie

1. Alecu, G., Badea, D., *Educația părinților. Strategii și programe*, București, 2003.
2. Ciohondaru, E., *Succesul relației dintre părinți și copii acasă și la școală*, București, 2004.

3. *DEX*, București, 1992.
4. Pestalozzi, J.H., *Cum își crește Gertruga copiii*, Chișinău, 1964.
5. Pringle, Mia Kellmer, *Nevoia copiilor*, Bucurști, 1975.
6. www.salvaticopiii.ro, Stănculeanu, Diana, *Incursiune în istoria educației parentale*.
7. www.childrights.md. Stănculeanu, Diana, *Programa „Triple P”*.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN REPUBLICA MOLDOVA

ȚICU Lucia, lector superior

Summary

Education and ecological instruction is a priority of the national and world education and it requires visible efforts from the society. Taking into consideration the fact that family, the establishment of education, the society – are responsible for the instructive educational quality of the problem is necessary to receive a national program of ecological education, it will ensure the survival and future evolution of the human civilization.

Societatea în ansamblu și, mai ales, cei vizați din domeniul educației, conștientizează că astăzi, ca niciodată, este necesar de a elabora soluții eficiente și benefice pentru a rezolva, prin educație, dezacordul existent dintre *Om* și *Natură*. Astăzi omenirea se confruntă cu multiple probleme de ordin ecologic care ne pun în pericol propria existență, dar și cea a Naturii, în general: fenomenul de încălzire globală, poluarea de proporții a mediului, dispariția vertiginoasă a speciilor de organisme de pe Terra, inundațiile și incendiile de proporții care devastează totul în jur și răpesc sute de mii de vieți omenești – acestea sunt doar unele exemple care ne demonstrează că Natura, din prieten, se poate transforma într-un dușman nemilos, în cazul în care societatea umană nu propune soluțiile de rigoare pentru a armoniza relația dintre *Om* și *Natură*. Și atunci ne întrebăm: „Care ar fi soluția cea mai eficientă, din punct de